

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE ALE VIEȚII**

Bd. Ștefan cel Mare 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION LIFE SCIENCES**

Ștefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.academia@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

AVIZUL CONSULTATIV AL SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului privind executarea proiectului bilateral 22.80013.5107.2TR ” Determination of bioactivity and antimyeloma properties of various *Cyanobacteria*”, Prioritatea II. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor, directorul de proiect: Dr. Alina TROFIM, Universitatea de Stat din Moldova, pentru anii 2022 - 2023, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților confidențiali (Adunarea Generală a Secției Nr.2 din 23 februarie 2024)

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului

Scopul și obiectivele proiectului au fost atinse parțial. Cele declarate la început de proiect sunt slab corelate cu cele obținute, practic fără implementare. Astfel, a fost planificat elaborarea procedeelelor de cultivare a cianobacteriilor pentru obținerea biomasei cu conținut înalt de polizaharide precum și elaborarea procedeelelor de extragere și purificare a polizaharidelor, ceea ce nu a fost realizat (cu toate că unele rezultate cu referire la testarea preparatelor polizaharidice sunt prezentate).

2. Diseminarea rezultatelor obținute

Lista publicațiilor prezentată în raport include 7 publicații, dintre care 2 - în curs de publicare, iar unicul articol inclus în listă nu se referă la tema proiectului. Astfel, per total, rămân 4 teze la conferințe, care pot fi considerate. Nici una dintre aceste teze nu este publicată în coautorat cu membrii echipei din Turcia. În același timp sunt declarate 11 participări la diferite evenimente științifice cu rapoarte, nu toate fiind prezente și în lista de publicații și doar în una este un coautor din Turcia. Posibilitatea de brevetare ulterioară este puțin probabilă, deoarece rezultatele obținute (foarte detaliate - cu valori) au fost deja plasate pe site-ul instituției (în conformitate cu metodologia de raportare).

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare

Proiectul, ca idee de cercetare, este orientat spre elaborarea de preparate polifuncționale, inclusiv cu activitate antimielomă, ceea ce are un impact social semnificativ. De asemenea, elaborarea de tehnologii de creștere a cianobacteriilor și obținere a preparatelor din biomasă este o direcție de perspectivă pentru țară. Nu-s brevete, nici cereri de brevete!

4. Pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat.

În echipă este un doctorand. Sunt 2 tineri masteranzi pe 0,25 norma de muncă, care nu pot să-și aducă aportul lor considerabil.

5. Eficiența colaborării între organizația din R. Moldova și partenerii naționali și de peste hotare

În raport este o singură propoziție la acest subiect : „Universitatea din Burdur, Turcia, cercetările au fost efectuate în colaborare și sunt necesare de a continua” din care este imposibil de a aprecia contribuția fiecărei echipe, eficiența colaborării, necesitatea reală de continuare a acestei colaborări. In special subiectul este foarte sensibil în lipsa publicațiilor comune. În același timp din rezultatele prezentate se vede impactul cercetărilor realizate de echipa turcă, care dă o plusvaloare mare acestui proiect.

6. Posibilitatea de implementare a rezultatelor obținute în cadrul proiectelor bi/multilaterale

Biotehnologiile au fost recunoscute drept nișe de specializare inteligentă pentru Moldova, de aceea elaborările în acest domeniu au perspectivă de implementare.

Punctajul mediu acordat: 17,5

Concluzii și recomandări:

Raportul prezintă multiple curențe atât pe conținut științific, cât și pe forma de prezentare. Rezultatele nu sunt prezentate conform cerințelor stipulate în forma raportului elaborată de ANCD, iar volumul lor depășește cu mult valorile stipulate. Lipsește legătura dintre diferite etape de cercetare; valorile parametrilor experimentali sunt prezentați diferit în diferite părți ale raportului; nu există un plan unic experimental; sunt abateri de la bunele practici în cercetare: de exemplu schemele de purificare a ficobiliproteinelor din biomasa de spirulină sunt cunoscute și publicate, inclusiv de autori autohtoni; multe dintre rezultate sunt prezentate fără analiză statistică - de exemplu conținutul de pigmenți, activitatea antioxidantă; valorile CMI și CMB nu sunt prezentate în unități adecvate; experiențele cu referire la diabetul zaharat și afecțiunile glandei tiroide nu sunt în concordanță cu obiectivele proiectului. Nu sunt publicații relevante în coautorat cu membrii echipei din Turcia. Raportul este redactat cu neglijență. Lista de publicații nu este prezentată conform cerințelor regulamentare. Regulile de tehnoredactare nu sunt respectate. În corespundere cu cerințele înaintate de ANCD față de rapoartele pe proiectele implementate, acest raport nu ar fi trebuit să fie admis la această etapă.

Se propune calificativul general: Nesatisfăcător

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Eva Gudumac

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc

